

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	43416
Nom	Producció i programació en arts escèniques
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	10.0
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2155 - M.U.Gestió Cultural	Facultat de Ciències Socials	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2155 - M.U.Gestió Cultural	12 - Producció i programació en arts escèniques	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
ROSELLO IVARS, RAMON J.	140 - Filologia Catalana

RESUM

Esta assignatura respon a una de les quatre àrees en què el màster en Gestió Cultural ofereix formació: la gestió d'arts escèniques. Dins d'ella els continguts s'organitzen a partir de quatre grans blocs:

a) Processos i planificació de la producció escènica

En este primer bloc es planteja la producció d'esdeveniments escènics des d'una doble vessant. D'un costat, considerant al productor en la gestió cultural com un creador que col·labora amb l'equip de creatius artístics ; per la qual cosa ha de ser conscient que el seu fi últim és propiciar un procés que respecte en la seua integritat essencial el projecte (o, millor dita, la voluntat del fi estètic) en la seua resolució escènica; tot això sense detriment de la dimensió gestora i empresarial del dit procés, que es vol cultural i competitiu. La qual cosa implica l'altre vessant abans enunciat ,açò és, el coneixement tècnic, administratiu i financer de la producció de l'espectacle, sense oblidar que este és un objecte o procés que es mou en l'àmbit específic de les arts i la cultura, en el que la rendibilitat es valora des de diversos paràmetres. De tot això es dedueix la condició teoricopràctica de l'assignatura, en la que està previst,- a partir dels conceptes bàsics de la disciplina-, la realització de simulacres, anàlisi de supòsits pràctics i la

participació d'experts professionals, perquè es partix d'una concepció fonamentalment interdisciplinària de la matèria.

b) Sistemes de producció i models escènics històrics

En este segon bloc s'aborden dos casos (A i B) de producció escènica singulars, per diversos motius: el teatre clàssic espanyol i l'òpera. La seua singularitat radica no sols en la seua especificitat de gènere, sinó en el seu interès i programació assídua en els escenaris, generant per això una forta circulació econòmica i propiciant nínxols de treball molt atractius. La primera part aborda el coneixement de la gestió i producció de l'espectacle en una època fonamental del teatre occidental: el cridat Segle d'Or Espanyol. Pretén un perfil d'aplicació professional (assessorament i documentació per a institucions privades o públiques; gestió de la producció teatral; criteris d'adaptació i gestió de la producció d'obres teatrals clàssiques en l'actualitat, etc.) L'enfocament serà històric encara que este recorregut es recolze en l'epistemologia teòrica contemporània. Partint de la memòria comuna de la implantació institucional i comercial del teatre en l'Europa moderna, el desenrotllament de la matèria abundarà en els condicionaments coetanis de la producció teatral del període assenyalat: des del text a la seua transmissió, des de l'espai als diferents públics, des de la materialitat de la posada en escena a l'organització de les companyies teatrals. Tot això com a base documental que facilite els criteris vàlids o qüestionables de l'adaptació i producció actual dels clàssics del teatre espanyol de l'època. De tot això es dedueix la condició teoricopràctica de l'assignatura, en la que està previst -a partir dels conceptes bàsics de la disciplina-, la realització de simulacres, anàlisi de supòsits pràctics i la participació d'experts professionals, perquè es partix d'una concepció fonamentalment interdisciplinària de la matèria.

La segona part aborda el coneixement de l'elecció, gestió i producció de l'òpera com a fenomen particular dins del conjunt de les arts escèniques. A partir d'uns quants conceptes teòrics específics de l'òpera, d'un repàs històric als grans estils de la mateixa i a la programació regular dels grans teatres d'òpera, l'enfocament de l'assignatura serà essencialment pràctic, plantejant per a això la realització de simulacres i anàlisi de supòsits pràctics que porten a l'alumne a adquirir criteris que faciliten la seua possible integració en la gestió operística.

c) Repertoris, programació i estratègies de gira en música i teatre

Este bloc se centrarà, en primer lloc, en l'anàlisi d'alguns models de construcció del repertori, prenent com a exemple el model anglés pos les seues característiques d'exemple contrastat en la programació del repertori clàssic i contemporani, amb especial referència als espais d'exhibició del repertori. S'abordarà també qüestions relatives a les estratègies de distribució i gira d'espectacles. La segona part se centrarà a conèixer i discutir els paràmetres dels diferents estils de programació escènica. L'objecte d'estudi serà el panorama escènic nacional i autonòmic tant en l'àmbit de la música com del teatre i la dansa. Es combinaren aspectes teòrics amb exercicis pràctics a través de la realització de simulacions de programació d'espectacles escènics.

d) Organigrama escènic actual: institucions i creatius

Este bloc se centrarà, en primer lloc, en el coneixement del funcionament del teatre públic a Espanya i, concretament, de les principals institucions dedicades a les arts escèniques dins dels diferents àmbits de l'administració. A més, es revisarà el panorama dels festivals i, especialment, de les fires especialitzades en arts escèniques organitzades en diferents comunitats autònomes. En segon lloc, es revisarà el funcionament del sector privat de les arts escèniques a partir de l'estudi de casos concrets de companyies, productores i sales. Finalment, oferirà un panorama dels creatius actuals, centrant-se en el treball dels directors i coreògrafs més destacats.

La matèria es completa amb seminaris complementaris sobre aspectes específics com la producció i gestió de música per a espectacles, la dansa, la música antiga, escola d'espectadors i producció teatral en empresa privada.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

2155 - M.U.Gestió Cultural

- Conèixer la legislació aplicable en l'àmbit de la gestió cultural.
- Saber organitzar àrees i serveis en el si d'organitzacions relacionades amb la cultura.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Planificar a curt, mitjà i llarg termini les necessitats materials i humanes d'una àrea, servici o equip de gestió en institucions i organitzacions culturals.
- Saber gestionar el coneixement en institucions i organitzacions del sector cultural.
- Posseir les habilitats necessàries per a idear projectes integrals de gestió cultural.
- Posseir les habilitats necessàries per a planificar projectes integrals de gestió cultural.
- Saber elaborar un pressupost en l'àmbit de la gestió cultural.
- Saber organitzar esdeveniments en diversos camps de la gestió cultural.
- Saber dissenyar un projecte de gestió cultural a nivell professional o un projecte d'investigació aplicat al sector de la Gestió Cultural.
- Saber gestionar un pressupost en l'àmbit de la gestió cultural.

- Saber redactar un projecte de gestió cultural a nivell professional o un projecte d'investigació aplicat al sector de la Gestió Cultural.

S'espera que, amb el procés d'ensenyança-aprenentatge en esta matèria, els estudiants:

- Entenguen en quin sentit l'objecte de treball és un procés artístic i al mateix temps empresarial.
- Siguen conscients dels components subjectiu i creatiu que ocasionen els artistes, en tant que agents del dit procés.
- Compreguen la importància dels aspectes tècnics i instrumentals en la gestió de processos implicats en les crides indústries culturals.
- Situen adequadament la producció escènica en la seua interrelació amb la resta d'aspectes de la gestió de les arts escèniques, tal com es proposa en el disseny curricular de l'Especialitat dins de la que s'impartix esta assignatura.
- En suma, que la producció escènica és un procés susceptible d'un tractament metòdic semblant a altres professions del sector.
- Coneguen l'elecció, gestió i producció de l'òpera com a fenomen particular dins del conjunt de les Arts Escèniques.
- Aprenguen a contextualitzar l'activitat de Gestió cultural en el sector de les Arts Escèniques en el marc de l'organigrama escènic d'un determinat territori.
- Siguen capaços d'examinar i analitzar els models de construcció del repertori, atenent a les condicions de creació del mateix i a la seua exhibició.
- Siguen coneixedors de qüestions que condicionen la distribució i gira d'espectacles de teatre, música i dansa.
- Coneguen els diferents agents que intervenen en el procés de programació i exhibició d'un espectacle.
- Adquirisquen els coneixements i destreses que permeten entendre, comprendre i assimilar els diferents estils de la programació d'espectacles de teatre, música i dansa.
- Compreguen la necessitat diagnosticar el públic com a punt de partida de tota programació.
- Discriminen la qualitat de l'oferta i la demanda per a diagnosticar el plantejament i el ritme d'una programació.

- Coneguen com estudiar diferents estratègies i possibilitats per a rendibilitzar una programació escènica.
- Aprenguen el procés avaluatiu de tota programació escènica.
- Siguen coneixedors de les característiques de la gestió i producció de l'espectacle en una època fonamental del teatre occidental com és el cridat Segle d'Or Espanyol.
- Equilibri en dites components específics amb la realitat del procés de producció, en tant que procés rigorós en la seua planificació i desenrotllament.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Processos i planificació de la producció escènica

1. La projecció i disseny de l'esdeveniment escènic
  - 1.1. La posada en escena :concepte i pràctica
  - 1.2. Direcció Escènica i Equip de creatius
  - 1.3. Direcció i producció de l'espectacle.
  - 1.4. Simulacre de projecte artístic d'escenificació.
2. El procés de la producció en les arts escèniques
  - 2.1. La figura del productor en el projecte de producció.
  - 2.2. Producció d'iniciativa pública i d'iniciativa privada.
  - 2.3. El planning i les fases de la producció.
  - 2.4. Formats i models de producció.
3. La contractació i pressupostos en la producció escènica
  - 3.1. La formació del pressupost inicial i el control pressupostari.
  - 3.2. Estructura del pressupost públic i del pressupost d'empresa privada.
  - 3.3. Els principals models de contractes: artistes, professionals i empreses.
4. Aspectes laborals i fiscals derivats de la contractació en arts escèniques
  - 4.1. Marco normatiu. Modalitats de contracte de treball. Percepcions salarials i extrasalarials.
  - 4.2. Els convenis col·lectius .Principals convenis nacionals .Aspectes generals i específics
  - 4.3. Sistema de la Seguretat Social :Règim General i Règim Especial d'Artistes..Bases i estructures de cotitzacions.
  - 4.4. Legislació especial de la contractació laboral :estrangers ,menors i altres.
  - 4.5. Normativa fiscal aplicable a les empreses i artistes.
  - 4.6. L'IVA i el IRPF en el sector de les arts escèniques.
  - 4.7. Contractació internacional i legislació fiscal actual.
5. El finançament de projectes escènics
  - 5.1. Anàlisi de recursos propis i aliens .Sistemes de venda en l'exhibició i distribució d'espectacles.
  - 5.2. Les coproduccions.
  - 5.3. Les ajudes potencials: estatals i comunitàries.
  - 5.4. Programes internacionals.

6. Simulacre de producció d'un espectacle

2. Sistemes de producció i models escènics històrics

PART A.

1. El "Siglo de Oro": poetes, espectadors i comedians
2. La producció teatral als "corrales"
3. Estructura i organització de les companyies
4. La producció del teatre clàssic als segles XVIII i XIX
5. El segle XX: teatre públic i teatre privat

PART B.

1. La producció d'espectacles de gran format
2. L'òpera com a espectacle de gran format
3. Òpera i iniciativa pública
4. Particularitats de la producció d'òpera
5. Els grans estils operístics
6. Selecció i elecció de títols operístics a través de criteris de producció

3. Repertoris, programació i estratègies de gira en música i teatre

PART A

1. Introducció sobre el concepte de programació escènica
2. Per a què i per a qui programem? Qui és el públic?
3. Estudi dels diferents plantejaments de programació nacional i autonòmica: xarxes, circuits i models de gestió
4. Paràmetres d'avaluació d'un procés de programació escènica

PART B

1. Producció musical de concert
  - 1.1. Característiques de la producció: música simfònica/concert/música de cambra
  - 1.2. Normes de producció
  - 1.3. Fitxa tècnica de producció musical
  - 1.4. Definició de llocs de treball
2. Producció musical de música per a teatre
  - 2.1. La gestió de la partitura des de l'obra
  - 2.2. La música: directe o gravació
  - 2.3. Peculiaritats de la música d'escena
3. Projectes pràctics d'una producció escènica

4. Organigrama escènic actual: institucions i creatius

- 1. Conceptes bàsics per a la descripció del context escènic actual
- 2. El teatre públic
  - 2.1. La institucionalització del teatre. La producció pública:
    - L'àmbit estatal.
    - Els centres autonòmics. Els circuits o xarxes territorials.
    - Àmbit provincial i local.
  - 2.2. El panorama valencià.
  - 2.3. Fires i festivals.
- 3. Companyies, productores i sales
  - 3.1. Del teatre independent a la professionalització del sector. Companyies i productores. Les associacions empresarials de teatre i dansa. El cas valencià.
  - 3.2. Les sales. La Red de Teatros Alternativos i el Circuito Iberoamericano de la Red. El cas valencià.
- 4. Al voltant dels creatius. Equip artístic i equip tècnic. Panorama de directors escènics, coreògrafs, dissenyadors (escenògrafs, figurinistes, dissenyadors de llums...), autors i intèrprets.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	46,00	100
Seminaris	12,00	100
Tutories reglades	12,00	100
Pràctiques en aula informàtica	6,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	10,00	0
Elaboració de treballs en grup	20,00	0
Elaboració de treballs individuals	50,00	0
Estudi i treball autònom	20,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	32,00	0
Preparació de classes de teoria	12,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	10,00	0
Resolució de casos pràctics	10,00	0
TOTAL	250,00	

METODOLOGIA DOCENT

El desenvolupament de la docència es realitzarà atenent les següents modalitats d'activitats formatives:

Classes teòriques lliçó magistral participativa

Resolució de casos pràctics

Visites a espais o centres de recursos culturals

Desenvolupament de projectes

Classes pràctiques amb

ordinadors

i recursos d'Internet

AVALUACIÓ

L'avaluació es concreta en:

-Exercicis o problemes de classe vinculats al tema 3: 20%

-Exercicis o problemes de classe vinculats al tema 4: 20%

En l'avaluació dels exercicis o problemes es tindrà en compte l'assistència i participació activa en les classes

-Treball individual (vinculat als temes 1 i 2): 60%.

Per a aprovar l'assignatura caldrà obtenir un 2,5 (sobre 6) en aquest treball.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Bonet, L. / Schargorodsky, H. (2016) La gestión de teatros: modelos y estrategias para equipamientos culturales, Sant Celoni, Bissap Consulting.
- Casa, F.; García Lorenzo, L.; Vega García-Luengo, G. (2002), Diccionario de la comedia del Siglo de Oro, Madrid, Castalia.
- Cimarro, J. F. (1997) Producción, gestión y distribución del teatro, Madrid, Fundación Autor.
- Muro, R. (dir.) (2020) Informe sobre las artes escénicas en España: distribución, programación y

públicos (2020), Madrid, Academia de las Artes Escénicas de España.

Oliva, C. / Torres Monreal, F. (1990) Historia básica del arte escénico, Madrid, Cátedra.

Pavis, P. (1990) Diccionario del teatro, Barcelona, Paidós.

Complementàries

- Huerta Calvo, J. (dir.) (2003) Historia del teatro español. Madrid, Gredos.
- Oliva, C. (2002) Teatro español del siglo XX. Madrid, Síntesis.
- Oliva, C. (2004) La última escena. Teatro español de 1975 a nuestros días. Madrid, Cátedra.
- Rosselló, R. X. (ed.) (2000) Aproximació al teatre valencià actual (1968-1998). València: Universitat de València.
- Rosselló, R. X. (2021) «País Valencià: canvis i reptes de la gestió teatral en el segle XXI», Revista de Catalunya, 313, 2021, p. 112-127.
- Ruano de la Haza, J.M. (2000) La puesta en escena en los teatros comerciales del Siglo de Oro, Madrid, Castalia.

Links:

ACADEMIA DE LAS ARTES ESCÉNICAS: <https://academiadelasartescenicas.es/>

CENTRE DE DOCUMENTACIÓ ESCÈNICA: <https://documentacionescenica.com/>

COFAE: <https://www.cofae.net/>

FAETEDA: <https://www.faedeta.org/>

INAEM: <https://www.culturaydeporte.gob.es/cultura/artescenicas/portada.html>

IVC: <https://ivc.gva.es/>

PALAU DE LES ARTS: <https://www.lesarts.com/>

REDESCENA: <https://www.redescena.net/home/index.php>